

О С О Б Е Н О М Н Е Н И Е **на съдия Борислав Белазелков**

по Определение №9 от 11.12. 2025 г.
на Конституционния съд по конституционно дело №5/2025

Представям това особено мнение, тъй като не споделям извода за недопустимост на производството по искането на състав на Шесто отделение на Върховния административен съд (ВАС) за установяване на противоконституционност на разпоредбите на §16 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт и на чл. 33, ал. 4 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) поради прекратяването на производството по делото пред сезиращия съд.

Съществуването на дело със съответния предмет пред наказателен, граждански или административен съд е повод, а не причина Конституционният съд (КС) да бъде сезиран с искане за обявяване на приложим по делото закон за неконституционен. Причината за сезирането на КС е убедеността на сезиращия съд, че приложимият закон не му позволява да процедира или да реши делото конституционносъобразно.

Ако причината за сезирането на КС отпадне, може да се мисли за прекратяване на производството по отправено искане, но не така стои въпросът, когато само поводът за сезирането на КС изгуби своето непосредствено значение.

На пръв поглед при прекратяване на делото пред административния съд би могло да се мисли за нуждата от произнасяне на КС, защото разпоредбата на оспорения §16 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт е преходна и нейното правно действие е изчерпано с прекратяването на 23.01.2025 г. на единственото неприключило производство – това по предложението за избор на главен прокурор. КС обаче е сезиран и с определението си от 10.06.2025 г. е приел да разгледа по същество и конституционносъобразността на разпоредбата на чл. 33, ал. 4 ЗСВ, която е предназначена да се прилага когато и докато има изборни членове на пленума на ВСС с изтекъл мандат. С прекратяването на

административното производство причината за сезирането на КС не се губи нито се губи смисълът да бъде проверена конституционосъобразността на двете оспорени разпоредби.

Не е без значение също така дали производството пред сезиращия съд е прекратено преди допускането на искането за разглеждане по същество, или след като разглеждането на искането е допуснато с акт на КС.

Съществено значение има също дали прекратяването на делото пред сезиращия съд е причинено от настъпването на събитие, което не зависи от волята на страните по делото, или в резултат от волеизявления на едната или на двете страни в това производство. От волята на едната или на двете страни в производството пред сезиращия съд може да зависи съдбата на висящото пред него дело. Законът позволява това, защото в това производство страните търсят признаване или удовлетворяване, съответно – защита срещу субективното право, което едната от тях претендира да съществува. Такава воля обаче не е от естество да премахне причината за сезирането на КС и да преустанови правоотношенията между сезиращия съд и КС, които се осъществяват в производството по чл. 152, ал. 2 от Конституцията.

Показателно за съществуването на причината за сезирането на КС и за необходимостта от разглеждането и произнасянето по отправеното искане е обстоятелството, че изборните членове на пленума на Висшия съдебен съвет (ВСС) с изтекъл мандат прекратиха неприключилото производство по предложение до президента на Република България за назначаване на главен прокурор и не са започвали производства за назначаване или освобождаване на председател на Върховния касационен съд или на председател на Върховния административен съд, т.е. изборните членове на пленума на ВСС с изтекъл мандат са съобразили и продължават да съблюдават това въведено с оспорения закон ограничение. Но, както е публично известно, в заседанието на пленума на ВСС на 23.01.2025 г. и в заседанията, проведени след тази дата, изборните членове на ВСС с изтекъл мандат не съблюдават останалите ограничения, въведени със същия закон, като продължават да приемат други решения на пленума по чл. 33, ал. 3 ЗСВ – такива по второто изречение на тази алинея, които се гласуват с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

С непроизнасянето по конституционосъобразността на разпоредбата на чл. 33, ал. 4 ЗСВ, която препраща към цялата предходна ал. 3, КС оставя посочения проблем в дейността на пленума на ВСС неразрешен. Това позволява посочената противоречива практика по приложението на оспорения закон да продължи, въпреки че с прекратяването на производството по конституционното дело разпоредбата на чл. 33, ал. 4 ЗСВ би трябвало да се прилага и то в нейната цялост, т.е. в нейната връзка с предходната ал. 3.

СЪДИЯ:

/БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ/